

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/61/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212751
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114212751.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: M. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, W., toho času F. E., W. C. XX, W., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, IČO: 42 264 154, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Kempom, so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie 912,80 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/195/2014-64 zo dňa 4.3.2015 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti o povinnosti žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania.

Účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 118,98 eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že ostatní účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

Rozsudok vo výroku o náhrade trov konania zdôvodnil vychádzajúc zo zásady úspechu v konaní v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že náhrada trov konania žalobcovi neprislúcha a keďže žalovaný bol v konaní úspešný súd priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval na jeho strane. Priznaná bola náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie písomného vyjadrenia. Tarifná odmena za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. predstavuje 51,45 eur a k tomu bol pripočítaný aj režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 8,04 eur.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca dôvodiac, že rozsudok neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani spôsob, akým súd vyhodnotil kritérium účelnosti ohľadne rozhodnutia o náhrade trov konania. Z rozsudku pritom plynie, že otázkou účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sa súd nezaoberal. Otázka účelnosti vstupu vedľajšieho účastníka je odlišná od účelnosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Ten má svoj predmet činnosti vykonávať sám. Ak už raz zákonodarca priznal nejakému subjektu určité osobitné postavenie (§ 25 zákona č. 250/2007 Z.z.) aj vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom vychádzal z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. Procesná úprava v tomto prípade nebola využitá k účelu,

pre ktorý bola prijatá, ale k tomu, aby sa produkovali trovy právneho zastúpenia. Tvrdí, že údajné trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nie sú účelné, uplatňujú sa v rozpore so zákonom a priznanie ich náhrady nemá legitimitu a oporu v zákone. Žalobca je toho názoru, že rozhodnutie o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka je nedôvodné a nezákonné aj preto, že tento subjekt ani nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka, nakoľko s účinnosťou od 1.1.2015 pre každý takýto subjekt je stanovená povinnosť predložiť súhlas toho, na strane koho má vystupovať, inak sa na takýto subjekt neprihliada. Vedľajší účastník toto nespĺnil, tak ako v iných prípadoch do konania vstúpil spôsobom, kedy o žalovanom má informácie získané od súdu. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v ním napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná.

Podaným odvolaním neboli dotknuté výroky o zamietnutí žaloby a o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným, preto nadobudli právoplatnosť a v tejto časti nebolo možné napadnutý rozsudok preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní odvolaním napadnutej časti rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený túto časť rozsudku preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1,3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutej časti rozsudku.

Podľa z. č. 353/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v § 93 ods. 3 O.s.p. sa za prvú vetu vkladá nová druhá veta, ktorá znie: „Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada“. Tento zákon nadobudol účinnosť 1.1.2015. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel rešpektujúc ústavnú zásadu práva na spravodlivý proces k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebné posudzovať podľa zákona účinného v čase jeho vstupu. Je rozhodné, že vstup vedľajšieho účastníka do konania bol prvostupňovému súdu oznámený dňa 24.6.2014 a v rozhodnom období sa explicitne zákonom súhlas účastníka, na strane ktorého vystupovať v konaní mieni nevyžadoval tak, ako to predpokladali právne predpisy účinné v čase oznámenia vstupu. Iba takýto ústavnokonformný výklad dáva zadosť vyššie spomenutej zásade práva na spravodlivý proces. Vo svetle týchto úvah odvolací súd pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa v zmysle ustanovení účinných v čase oznámeného vstupu (t.j. ku dňu 24.6.2014).

Účastník konania, ktorý v spore uspel (§ 142 ods. 1 O.s.p.) má v zásade nárok na náhradu trov tohto konania.

Podľa článku 46 ods. 1 a článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdom, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa § 25 ods. 1 veta prvá O.s.p., ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

Obsahom práva na právnu pomoc garantovaného čl. 47 ods.2 Ústavy SR je možnosť každého, na základe vlastnej úvahy, zvoliť si zástupcu v konaní pred súdom, vyjmúc prípady obligatórneho zastúpenia. Je totiž výsostným (slobodným) právom účastníka rozhodnúť, koho ustanoví za svojho zástupcu v konaní pred súdom. Možnosť tejto voľby (úvahy) Ústava neobmedzuje a ani iným spôsobom nevymedzuje. Jej kritériá sú autonómnou vecou účastníka konania. Obsahom tohto základného práva na právnu pomoc je predovšetkým právo každého subjektu mať možnosť dostať kvalifikovanú právnu

pomoc v konaní pred štátnym orgánom, ako aj to, aby mu neboli vytvárané prekážky pre realizáciu tohto jeho práva zo strany štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy.

Vychádzajúc z ust. § 93 ods.1,2 O.s.p. v znení účinnom od 15.10.2008, má Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ oprávnenie vystupovať v tomto súdnom konaní ako vedľajší účastník na strane žalovaného (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože možnosť, aby vystupovalo ako vedľajší účastník na strane žalovaného spotrebiteľa mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v § 93 ods.2 O.s.p., ako aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Keďže ust. § 93 ods.4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno z toho vyvodiť len jediný záver, a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek „hlavný“ účastník) právo na právnu pomoc pred súdmi (čo je základné ústavné právo podľa článku 47 ods.2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie advokátom. Druhým právnym dôsledkom skôr uvedených zásad je aj právo vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania, kam podľa § 137 ods. 1 O.s.p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia, ak je zástupcom advokát, no aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Takýmto osobitným predpisom je nepochybne aj Zákon o ochrane spotrebiteľa číslo 250/2007 Z.z..

Právo na náhradu trov konania vzniká vedľajšiemu účastníkovi len za predpokladu a v rozsahu, v akom by mal úspech účastník, na ktorého strane vystupuje. Ak takémuto účastníkovi nevzniklo právo na náhradu trov konania, nemôže si uplatňovať náhradu trov ani vedľajší účastník stojaci na jeho strane.

V preskúmvanej veci bola podaná žaloba na súd dňa 5.5.2014. Táto bola doručená do vlastných rúk žalovanému dňa 12.11.2014. Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ zahlásilo vstup do konania ako vedľajší účastník dňa 24.6.2014. Vo vyjadrení zo dňa 24.9.2014 vedľajší účastník poukázal na to, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.493,73 eur, pričom žalovaný uhradil žalobcovi do podania žaloby jednotlivými splátkami sumu vo výške 1.825,60 eur, teda viac peňažných prostriedkov, ako žalobca poskytol žalovanému, pričom úrok dohodnutý medzi účastníkmi konania v zmluve je potrebné považovať za v rozpore s dobrými mravmi s tým, že podľa § 39 Občianskeho zákonníka zmluva v časti dohodnutého úroku je neplatná a z neplatného zmluvného dojednania nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Rozsudkom zo dňa 4.3.2015 bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá.

Účinnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania v spojení so vznikom práva žalovaného na náhradu trov prvostupňového konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. má za následok, že aj vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov prvostupňového konania. Patrí mu teda aj právo na náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia vzniklých zastupovaním vedľajšieho účastníka splnomocneným advokátom za predpokladu, že by takáto náhrada patrila za obdobné úkony aj žalovanému účastníkovi.

Napriek tomu, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez toho, že by si sám vyžiadal súhlas žalovaného účastníka, ako aj bez toho, že by bol oboznámený s obsahom spisu, je možné v rámci náhrady trov konania spojených s právnym zastúpením priznať náhradu spojenú s odmenou advokáta za prvý úkon právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia“ v zmysle § 13a ods. 1 písm. a) vyhl.č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len Vyhláška. Tento úkon právnej služby sa preukazuje obdobne ako pri zastupovaní „hlavného“ účastníka predložením plnej moci, avšak za podmienky zahľadania vstupu do konania podľa § 93 ods. 3 O.s.p.. Z hľadiska posudzovania účelnosti tohto úkonu právnej služby nie je právne významné, či sa právny zástupca oboznámil s vecou pred alebo po zahľadení vstupu do konania. Účelnosť tohto úkonu sa posudzuje v závislosti od účelnosti vykonania ďalších úkonov právnej služby. Samotné zahľadanie vstupu do konania bez vykonania iných úkonov právnej služby, nie je účelne vykonaným úkonom právnej služby.

V preskúmvanej veci bola účelnosť prevzatia a prípravy zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom preukázaná tým, že po realizovanom vyjadrení bola žaloba zamietnutá.

Z rovnakého dôvodu patrí vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov právneho zastúpenia aj za úkon právnej služby, a to vyjadrenie zo dňa 24.9.2014, v ktorom vedľajší účastník skutočnosti, ktoré boli dôvodom pre zamietnutie žaloby namietal. V oboch prípadoch ide teda o trovy advokáta vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, ktoré predstavujú účelne vynaložené trovy vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Žalobca ďalej argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len produkuje trovy právneho zastúpenia.

Táto argumentácia je zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdného dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Argument o produkovani trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa. Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusi ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľuďoch.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech

v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky žalobcu sú preto neopodstatnené.

Vo vzťahu k výpočtu náhrady trov právneho zastúpenia prvostupňovým súdom neboli zo strany odvolateľa podané námietky, preto odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania nemal dôvod výšku trov určených súdom prvého stupňa preskúmať.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.